

Comunicat de presă

20 martie 2019

Pentru difuzare imediată

TOPUL celor mai TRANSPARENTE întreprinderi de stat din Moldova: Centrul de Telecomunicații Speciale, MoldATSA, Moldpres și Casa Presei, primele în clasament

Întreprinderile „Centrul de Telecomunicații Speciale”, „MoldATSA”, „Moldpres” și „Casa Presei” sunt cele mai transparente întreprinderi de stat din Moldova. La polul opus se situează Î.S. de construcții a Căii Ferate „Confercai”, Direcția pentru exploatarea imobilului și firma editorial-poligrafică „Tipografia Centrală”. Aceasta este concluzia experților de la Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” și INEKO Slovacia. Clasamentul transparenței întreprinderilor cu capital public din Republica Moldova, disponibil pe www.companies.viitorul.org, a fost prezentat astăzi, 20 martie, în cadrul unei conferințe publice.

„Republica Moldova trece o perioadă de reformare și în acest context, raportul de monitorizare a transparenței întreprinderilor cu capital public, realizat după metodologia slovacă, aduce mai multă claritate în domeniul public. Deși întreprinderile din țara noastră mai au încă mult de lucru comparativ cu cele din UE, vom încerca împreună cu partenerii din Slovacia să atingem acele standarde europene și să devenim un exemplu”, a declarat Liubomir Chiriac, directorul executiv IDIS „Viitorul”.

La rândul său, Maroš Kramár, diplomat pentru dezvoltare și cooperare din cadrul Ambasadei Republicii Slovace la Chișinău a menționat: „În numele Ambasadei Slovaciei și a SlovakAid, vreau să-mi exprim recunoștința față de implementarea acestui proiect de transparență și a rezultatelor acestuia, realizate în baza exemplului din Slovacia. Colaborarea dintre IDIS Viitorul, INEKO și Transparency International Slovacia a adus rezultate importante și utile pentru viitorul Republicii Moldova și pentru dezvoltarea bunei guvernări și a politicilor publice. Sper că SlovaAid va continua să susțină astfel de proiecte”.

„Analiza noastră a demonstrat că mai este loc pentru îmbunătățirea nivelului de transparență a întreprinderilor de stat din Moldova. Din acest motiv, sperăm că evaluare îi va ajuta pe administratorii întreprinderilor să îmbunătățească nivelul de transparență și să ofere servicii de calitate cetățenilor Republicii Moldova. Un mediu transparent contribuie semnificativ la reducerea riscului de corupție și ineficiență. Iar acest lucru creează încredere între cetățeni și furnizorii de servicii publice, care este esențială pentru buna funcționare a democrației”, a spus directorul INEKO, Peter Golias, prezent la eveniment.

Pentru calcularea clasamentului de transparență din 2018 a fost monitorizată activitatea a 68 de întreprinderi de stat, municipale și societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat sau municipale din Republica Moldova în anul 2017, cu active mai mare de un milion de lei. Întreprinderile de stat au fost evaluate în baza a șase criterii de transparență: indicatorii economici, transparența și accesul la informație, achizițiile publice și proprietatea, resursele umane, etica și conflictul de interese, granturi și caritate. Punctajul maxim pentru o întreprindere constituie 100 de puncte. Astfel, **cele mai transparente întreprinderi sunt Î.S. „Centrul de Telecomunicații Speciale” (44 de puncte), Î.S. „MoldATSA” (44 de puncte), Î.S. „Moldpres” (43 de puncte), Î.S. „Casa Presei” (43 de puncte), și Î.S. „Poșta Moldovei” (40 de puncte).**

De asemenea, pentru comparație, au fost monitorizate 16 întreprinderi similare din România, Rusia, Slovacia, Suedia, Irlanda de Nord, Marea Britanie, precum și patru societăți comerciale private din Republica Moldova. Întreprinderile din străinătate au obținut un punctaj mediu de 58,9% – de trei ori mai mult ca întreprinderile cu capital public din Republica Moldova.

Potrivit [raportului de monitorizare a transparenței întreprinderilor cu capital public](#), media generală de transparență a întreprinderilor de stat, întreprinderi municipale și societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat sau

municipale din Republica Moldova constituie 17,4 puncte procentuale. În timp ce întreprinderile de stat au o medie de 17,7%, întreprinderile municipale înregistrează un punctaj mediu de 12,7%. Astfel de rezultate se explică prin faptul că întreprinderile de stat sunt de obicei întreprinderi mai mari, cu mai mulți angajați și mai multe resurse financiare. Întreprinderile de stat, municipale și cu cotă parte se poziționează cel mai bine la categoriile „indicatorii economici” și „transparența și accesul la informație”, obținând un scor de 34,3% și respectiv 34,2%.

Astfel, 20 de întreprinderi cu capital public din 68 au publicat pe pagina web rapoartele anuale pentru anul 2017. **Cele mai bune exemple de transparență a indicatorilor economici includ întreprinderile „MoldATSA”, „Centrul Telecomunicații Speciale”, „Casa Presei”, care au acumulat la acest criteriu fiecare câte 95,0%.** La capitolul acces la informație cele mai mari punctaje le-au obținut întreprinderile „MoldATSA” și „Apă – Canal Cahul”, de 79 și respectiv 75%.

În ce privește resursele umane, jumătate dintre întreprinderi nu publică ofertele de muncă pe pagina lor web, șase întreprinderi monitorizate au comunicat public CV-ul administratorului și doar „Centrul de Telecomunicații Speciale”, „Casa Presei” și întreprinderea editorial-poligrafică „Știința” au indicat în rapoartele anuale mărimea salariului administratorului întreprinderii în 2017.

„Întreprinderile de stat și municipale au fost mereu în afara atenției publice, deși activitatea acestora prezintă mai multe riscuri de corupție din cauza apropierei acestor întreprinderi de guvernare și funcționarii publici. Iar cea mai eficientă cale de a preveni și reduce corupția în întreprinderile de stat și municipale este transparența acestora, implementarea standardelor de guvernare corporativă și deschiderea datelor privind activitatea întreprinderilor, indicatorii economici, achizițiile publice, angajarea în întreprinderi și alte informații importante despre aceste entități publice”, consideră Viorel Pârvan, autorul raportului de transparență a întreprinderilor cu capital public.

Cele mai problematice zone de transparență pentru întreprinderile de stat le reprezintă „achizițiile publice și proprietatea”, „etica și conflictul de interese” și „granturi și caritate”, cu o medie care nu depășește 4,0%. Prin urmare, 50 de întreprinderi nu au publicat pe pagina web anunțurile de participare la achizițiile publice și nici o întreprindere monitorizată nu a utilizat în 2017 platformele electronice pentru procedurile de achiziții publice. Doar întreprinderea de stat „Administrația de stat a drumurilor” a publicat pe web informații despre câștigătorii achizițiilor publice.

De asemenea, numai trei întreprinderi au elaborat și publicat în anul 2017 un Cod de etică pentru angajații întreprinderii. **Cel mai bun exemplu în ce privește elaborarea și publicarea documentelor și informațiilor ce se referă la etică și conflictul de interese îl reprezintă „Moldpres”, care a obținut 62,0%.** Iar la capitolul „granturi și caritate”, întreprinderile cu capital public din Republica Moldova nu au acumulat nici un punct, se arată pe www.companies.viitorul.org.

Potrivit datelor din Registrul de stat, la data de 1 ianuarie 2019, în Moldova activau 1 552 întreprinderi de stat și municipale, și 4 416 societăți pe acțiuni.

.....

Topul celor mai transparente întreprinderi de stat din Republica Moldova poate fi accesat pe portalul de date deschise www.companies.viitorul.org.

Evenimentul a avut în cadrul inițiativei „Promovarea transparenței și sustenabilității financiare a politicilor regionale, a întreprinderilor de stat și a autorităților locale din Republica Moldova”, implementată de IDIS „Viitorul”, în parteneriat cu Institutul pentru Reforme Economice și Sociale din Slovacia (INEKO). Inițiativa este susținută financiar de Programul de Asistență Oficială pentru Dezvoltare al Republicii Slovace (SlovakAid) și are ca scop îmbunătățirea transparenței și a stabilității financiare a autorităților publice locale și a întreprinderilor de stat din Moldova prin transferul de know-how din proiectele similare implementate cu succes în Slovacia.

Pentru detalii, contactați Ana – Maria Veverița: ana.veverita@viitorul.org sau la numărul de telefon (0 22) 221844.